

EESTI RAAMATUKOGUHOIDJATE ÜHING ESTONIAN LIBRARIANS ASSOCIATION

EESTI RAAMATUKOGUHOIDJATE ÜHINGU TEGEVUSSUUNAD 2020. AASTAKS

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing toetab Eesti raamatukogude arengut korraldades ühistegevust, koolitusi ja tutvustades raamatukogude võimalusi avalikkusele. Õppimine ja pidev enesetäiendamine on aktiivse eluhoiaku lahutamatu osa. Ühing pakub raamatukoguhoidjatele kvaliteetseid, kaasaegseid, paindlikke ja õppijate vajadusi arvestavaid enesetäiendusvõimalusi ja toetab jätkuvalt raamatukogunduse valdkonna töötajate erialast enesetäiendamist ning aitab kaasa valdkonna töötajate professionaalsuse kasvule. ERÜ korraldab traditsioonidega üleriigilisi ja rahvusvahelisi üritusi.

Tegevuste kavandamisel lähtub juhatus „ERÜ arengukavast aastateks 2019–2024“, dokumendist „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“, Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukavast aastatel 2018–2021 jt. Ürituste korraldamisel pööratakse tähelepanu kultuuriministeeriumi teema-aastale ning 2020. aasta raamatukogupäevade ajal kutsutakse raamatukogusid üles korraldama digikultuuriaasta ettevõtmisi. Ühistegevustele kaasatakse suurt osa erinevates raamatukogutüüpides töötavaid raamatukoguhoidjaid.

ERÜ on jätkuvalt kahe rahvusvahelise erialaorganisatsiooni – IFLA ja EBLIDA – liige ning osaleb organisatsioonide aastakonverentsidel ja vahendab erialast infot kogukonnale. Jätkub koostöö Balti riikide raamatukoguühingutega eesmärgiga korraldada kõiki osapooli rahuldav Balti raamatukoguhoidjate kongress, mis toimub 2020. aastal Eestis.

ERÜ on kutse andja raamatukoguhoidja kutsetele, teeb koostööd Kutsekojaga ja võtab tavapäraselt sügisel vastu raamatukoguhoidjatelt avaldusi kutse taotlemiseks.

ERÜ osaleb partnerorganisatsioonina uue alusdokumendi „[Kultuur 2030](#)“ loomisprotsessis.

ERÜ tegevust toetab rahaliselt Kultuuriministeerium taotlusvoorst „Muinsuskaitse, muuseumide ja raamatukogunduse valdkonnaüleste partnerorganisatsioonide tegevustoetus“. Taotlusvooru eesmärk on toetada Eesti kultuuriväärtuste valdkonnas kultuuripoliitika elluviimist kaasates muinsuskaitse, muuseumide ja raamatukogude valdkonnaülesteid kolmanda sektori asutusi ehk partnerorganisatsioone. 2020. aasta toetust kasutatakse eesmärgipäraselt mitmete ERÜ struktuuriüksuste ettevõtmiste, projektikonkursi „Raamatukogud-muuseumid-noored“, EBLIDA ja IFLA liikmemaksu tasumiseks ja nende organisatsioonide aastakonverentsidel osalemiseks, aga ka personalikuluks (osaliselt) jm.

Raamatukoguhoidjate tunnustamine

Tõstmaks esile eri tüüpi raamatukogudes töötavaid raamatukoguhoidjaid on ERÜ loonud tunnustamise süsteemi ning taotlenud Rahvakultuuri sihtkapitalilt toetust raamatukoguhoidjatele tunnustuspreemiate väljaandmiseks. Auhindade nominendid avalikustati möödunud aastal toimunud erialapäeval ja antakse välja kõnekoosolekul 2020. aasta 28. veebruaril. Tunnustusega kaasneb lisaks preemiale ka Riho Hüti vitraaž. Samal päeval kuulutatakse välja ka raamatukogude sõbra ja ajakirjandusauhinna saajad.

Bibliograafia auhind avalikustatakse 17. veebruaril TLÜARis toimuval XI Endel Annuse bibliograafiapäeval.

Projektid

▶ Küsitlus Eesti, Läti ja Leedu raamatukoguhoidjatele

ERÜ juhatus võttis eeskujuks Soomes 2018. aastal läbiviidud küsitluse, kohandas küsimusi ja uurib koostöös Läti ja Leedu kolleegidega, kuidas raamatukoguhoidjad tunnevad ennast tänasel päeval oma raamatukogus ja ühiskonnas üldisemalt. Küsitluse eesmärk on tugevdada raamatukoguhoidjate minapilti ja leida ühiskonnas laiemat kõlapinda muutuvale raamatukoguteenusele.

Küsitlus avaneb üheaegselt Eesti, Läti ja Leedu raamatukoguhoidjatele 25. veebruaril ja vastata saab kuni 10. märtsini. Küsitluse tulemustest pannakse kokku pilt Eesti raamatukoguhoidjate mõtetest, mida võrreldakse Soome, Läti ja Leedu kolleegide omadega ja tulevikunägemustega. Kokkuvõtte on kättesaadav 2020. aasta oktoobris.

▶ Projektkonkurss „Raamatukogud-muuseumid-noored“

Jätkub valdkonnaülese projektikonkursi „Raamatukogud-muuseumid-noored“ koordineerimine. Ühisprojektid soodustavad koostööd mäluasutuste ning laste- ja noorsootöö organisatsioonide vahel. Eesmärgiks on tutvustada noortele raamatukogude ja muuseumide erinevaid võimalusi, suurendada laste ja noorte teadlikkust kultuuriasutustes toimuvast, tõhustada koostööd noorteorganisatsioonidega. Kõik huvilised on oodatud aasta lõpus toimuvale kokkuvõtvale seminarile, kus projektis osalenud mäluasutused ja noortekeskused tutvustavad toimunud sisukaid koostööprojekte.

Üleriigiliste suurfoorumite korraldamine

Traditsiooniliselt on aasta üheks suuremaks raamatukoguhoidjate kogunemiseks kõnekoosolek, mis toimub ERÜ iga-aastase liikmete üldkoosolekuga samal päeval 28. veebruaril. 2020. aastal arutletakse teemal „Digikultuur ja lugemine“, viimastel aastatel on kõnekoosolekul tunnustatud ka parimaid raamatukoguhoidjaid ja aasta tegusid raamatukogudes.

20.–30. oktoobrini saavad teoks traditsioonilised üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“. 2020. aasta on kuulutatud digikultuuriaastaks ja kuna Eesti Rahvusraamatukogu on teema-aasta üks eestvedaja, siis avatakse raamatukogupäevad 20. oktoobril just seal. Avapäeval osaleb 100 raamatukoguhoidjat üle Eesti. Teema-aasta toob tähelepanu alla selle, millised on digitaalsete vahendite võimalused avardada maailma, pakkudes uusi võimalusi nii kultuurist osa saada kui kultuuri luua. Avapäeval toimub ka traditsiooniline mälumäng raamatukoguhoidjatele.

Üleriigilised raamatukogupäevad toimuvad ERÜ egiidi all juba 30. korda ning loovad soodsa pinnase tutvustamiseks ühiskonnas laiemalt raamatukogudes leiduvat ja toimuvat. Kümne päeva jooksul toimub raamatukogudes kasutajatele sadu ettevõtmisi, kuid eesmärgiks on olnud ka valdkonna töötajate ühendamine. Teoks saab infootsingu võistlus. Raamatukogupäevad lõpetatakse XX maaraamatukoguhoidja päevaga 30. oktoobril Viljandimaal, kus ühtlasi tähistatakse ka Tarvastu Raamatukogu väärikat 160. juubelit. Osalevad 100 külaraamatukoguhoidjat üle Eesti.

Sügisel saab teoks juba kolmeteistkümnendat korda ka teadus- ja erialaraamatukogude päev.

XVII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev toimub 16. septembril 2020 Viimsi Raamatukogus. Sihtgrupiks on laste- ja noortega tegelevad raamatukoguhoidjad. Prognoositav osalejate arv on 60. Päeva eesmärk on tunnustada laste- ja noortega tegutsevaid raamatukoguhoidjaid, anda ülevaade raamatukogude laste- ja noorsootööst, üleriigilistest ühisprojektidest ja koolitustest, motiveerida lasteraamatukoguhoidjaid laste loovuse arendamisel jm.

Balti raamatukoguhoidjate XI kongress

Balti raamatukogude ühingud on tihedas koostöös, ajalooliselt on kujunenud oluliseks koostöövormiks Balti raamatukoguhoidjate kongress, mis toimub üle viie aasta, kordamööda ühes Balti riigis. Tegemist on regionaalses mõttes olulise infovahetusega. Koostöö alusdokumendiks on ühingute vahel sõlmitud memorandum, mis kinnitab, et 1930. aastal alguse saanud traditsiooni hoiavad kolm riiki elujõulisena ka 21. sajandil. Balti raamatukoguhoidjate XI kongress „Raamatukogude mõju ühiskonnas“ toimub 22.–23. oktoobril Tartu Ülikooli raamatukogus. Prioriteetseteks teemadeks raamatukogu mõju ja selle hindamine, ülikooli raamatukogude muutunud roll, rahvaraamatukogude arenduskeskused ja nende roll, raamatukogude seadusandlus, uued teenused.

Traditsiooniliselt on kongressile igast Balti riigist oodatud minimaalselt 20-liikmeline delegatsioon, korraldajamaa riigist on osalejaid tavaliselt rohkem. Kokku osalejaid 80 inimest.

Kuigi tegemist on Balti raamatukoguhoidjate kongressidega, siis alati on olnud külalisettekandeid ka mujalt riikidest, peamiselt Põhjamaade kolleegidelt, nii ka seekord.

Üleriigiliste seminaride, teabepäevade ja koolitusreiside korraldamine

ERÜ toetab oma tegevusega Eesti raamatukoguvõrgu kui terviku toimimist ning ka 2020. aastaks kavandatakse mitmeid üleriigilisi seminare, teabepäevi, mõttetalguid jm. Eesmärgiks on tutvustada uusi ideid ja parimaid praktikaid, käsitleda aktuaalseid küsimusi raamatukogunduses, arendada raamatukoguhoidjate kutseoskusi jm.

Koostöös *Creativity Labiga* jätkub jaanuaris-veebruaris arenguprogramm „21. sajandi raamatukogu“ ja toimub kaks viimast moodulit: organisatsiooni toimimise analüüs ja muudatuste juhtimine ning kommunikatsioonitegevuste ja partnervõrgustike arendamine.

Jätakuvalt on aktuaalsed koolitused, kus käsitletakse raamatukogu tegevussuundade teisenemist, kogukonna teenistuses olemist, raamatukoguteenuste arengut, haldusreformi mõju raamatukogudele, raamatukogude kõnekuse tõstmist, raamatukoguhoidja pädevuste arendamist, raamatukogundusega seotud valdkondade arenguid.

Seda suunda hoiab viimastel aastatel hea vastuvõtu saanud koolituste sari „AK“. Koolituse toimikond kavandab koolitussarja AK: Aastate Kogemus jätkamist ja AK: Aegade Kestvus käivitamist. Osalejaid kuni 15. Koolituse läbinu on täiendanud teadmisi raamatukogundusega seonduvatest protsessidest.

Raamatukogude teenuseid, koostööd ja kasutajate kaasamist käsitletakse raamatukogunduse mõttetalgutel, mida korraldab uue mõtte töörühm. Osalejate arv on 30–50.

Maaraamatukogude teabepäev saab teoks Rahvusraamatukogus ja Vabamus. Osalejaid kuni 40, teemad tõukuvad digikultuuriaastast jm. Maaraamatukogude suveseminar korraldatakse Saaremaal koostöös Saare Maakonna Keskraamatukoguga.

Kooliraamatukogude sektsiooni aasta algab õppereisiga Soome, suveseminar on kavas korraldada Ida-Virumaal ning teabepäev sügisel Tallinnas.

Erialaraamatukogude sektsiooni kevadine teabepäev toimub Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis ja sügisene Tallinnas. Augustis plaanitakse koos terminoloogia toimkonnaga sõitu Soome. Terminoloogia toimikond kavatseb täpsustada raamatukogusõnastiku soomekeelseid termineid.

Terminoloogia toimikond tahab oktoobris korraldada oskuskeelepäeva, sedakorda juba XV. korda. Nii oskuskeelepäeva korraldamiseks kui andmebaasi parendamiseks taotletakse taas toetust Haridus- ja Teadusministeeriumi „Eestikeelse terminoloogia programmist“.

Noorteklubi organiseerib veebruaris traditsioonilise talveseminari Tartus, mille eesmärgiks on pakkuda teoreetilist/praktilist õppepäeva raamatukogunduse valdkonnast infospetsialistidele ja raamatukogutöötajatele ning tuua kokku kogenud erialaspetsialistid ja alustavad noored. Traditsiooniline suveseminar BibliCamp7 eesmärgiks on pakkuda vabas vormis õppimist, kogemuste vahetamist ning tutvuda ühe Eesti piirkonna ja selle raamatukogudega.

Vanaraamatu toimikond kavandab kahepäevast õppereisi Stockholmi Kuninglikku raamatukokku, kus leidub hulgaliselt Eesti ajaloo ja kultuuriga seotud trükiseid. Eesmärgiks on tutvuda Eesti kultuuriloo jaoks väärtuslike kogudega ning kohtuda sealsete vanaraamatuspetsialistidega, et luua-tihendada kontakte ja vahetada kolleegidega tööalaseid kogemusi.

Kogude spetsialistide neljapäevase väljasõiduistung eesmärgiks on tutvuda Hiiu Valla raamatukoguga, Kõrgessaare ning Lauka haruraamatukogudega, samuti teiste Hiiumaa mäluasutustega.

Eks-klubi korraldab oma liikmetele harivad kultuurisündmusi nii Tallinnas ning Eesti erinevais paigus.

Osalemine rahvusvahelistes organisatsioonides ja koostöös

Rahvusvahelist tegevust kavandades tugineb ERÜ Kultuuripoliitika 2020 põhialustele, kus rõhutatakse vajadust osaleda rahvusvaheliste organisatsioonide töös ja kultuurivaldkonna poliitika kujundamisel. ERÜ teeb aktiivset koostööd Rahvusvahelise Raamatukoguühingute ja –institutsioonide Liidu (IFLA) ja Euroopa Raamatukogu-, Info- ja Dokumentatsiooniühenduste Büroo (EBLIDA) raames. Organisatsioonide iga-aastased konverentsid on erinevate maade raamatukoguühingute esindajatele kokkusaamiskohaks. IFLA 86. aastakonverents toimub 15.–21. augustil Dublinis Iirimaa, EBLIDA 28. aastakonverents 22.–23. juunil Belgradis Serbias. ERÜd ja Eesti raamatukoguhoidjaid esindab konverentsidel juhatuse esimees, et jagada rahvusvahelisele kogukonnale infot Eesti ühingu ja raamatukogude tegevusest.

Erialased väljaanded

2020. aastal ilmub ühingu aastaraamatu 31. number. Artiklites kajastatakse 2019. aasta olulisi sündmusi raamatukogunduses, käsitletakse eesti keele ning laulu- ja tantsupeo teema-aastat, tavapäraselt esitletakse aasta tublimaid raamatukoguhoidjaid ja raamatukogude tegusid ning antakse ülevaade ERÜ, ELNET Konsortsiumi, Eesti Muusikakogude Ühenduse ja üle mitme aasta ka Eesti Kunstikogude Ühenduse tegevusest.

Koostöös Eesti Rahvusraamatukoguga antakse välja erialaajakirja „Raamatukogu“. Alates 2019. aastast ilmub ajakiri Raamatukogu nii võrguväljaande kui nõudetrükina.

2020. aastaks on kavandatud ürituste ajakava

30.–31. jaanuar	Juhtimiskoolituse III moodul ELKs.
20.–21. veebruar	Juhtimiskoolituse IV moodul RRis.
10. veebruar	Noorteklubi talveseminar Tartus.
17. veebruar	Bibliograafia auhind antakse välja XI Endel Annuse bibliograafiapäeval TLÜARis.
28. veebruar	ERÜ aastakoosolek ja kõnekoosolek „Digikultuur ja lugemine“ Eesti Rahvusraamatukogus.
1. märts	Eks-klubi bussireis Tartusse, ekskursioon Vanemuises suures majas ja etendus väikeses majas.

16. märts	Kooliraamatukogude sektsiooni õppereis Soome: Helsingis Oodi raamatukogu ja Espoos Saunalahti kooli raamatukogu.
15. aprill	Eks-klubi aastakoosolek
17. aprill	Erialaraamatukogude sektsiooni teabepäev Eesti Kirjandusmuuseumis.
märts/aprill	Koolituse toimkonna koolitus AK: aastate kogemus (aastate kestvus).
21. aprillil	Maaraamatukogude sektsiooni teabepäev RRis ja Vabamus.
mai	Vanaraamatu toimkonna õppereis Stockholmi.
4. mai	Noorteklubi aastakoosolek Sindis.
13. mai	Uue mõtte töörühma raamatukogunduse mõttetalgud.
10.-12. juuni	Maaraamatukogude suveseminar "Raamatukogu kui kogukonna siduja" Saaremaal.
16.–18. juuni	Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia Ühiskonnateaduste Instituut, Tartu, programmi koostab Ädu Neemre (lasteteeninduse toimkond).
22.–23. juuni	EBLIDA 28. konverents Belgradis Serbias.
5.–7. august	Kooliraamatukogude sektsiooni suveseminar Ida-Virumaal.
5.–7. august	Noorteklubi <i>Biblicamp7</i> .
15.–21. august	IFLA 86. aastakonverents Dublinis Iirimaaal.
15.–18. september	Kogude toimkonna õppe- ja seminarireis Hiiumaale.
16. september	XVII üleriigiline lasteraamatukoguhoidja päev Viimsi Raamatukogus.
1. sept–1. okt	Raamatukoguhoidja kutse taotlemise voor.
September/oktoober	XIII teadus- ja erialaraamatukogude päev.
13. oktoober	Terminoloogia toimkonna ja Rahvusraamatukogu koostöös toimuv XV oskuskeelepäev.
20. –30. oktoobrini	XXX üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“.
20. oktoober	Raamatukogupäevade avapäev RRis.
22.–23. oktoober	XI Balti raamatukoguhoidjate kongress Raamatukogude mõju ühiskonnas / <i>The impact of libraries in the society</i> Tartus Ülikooli Raamatukogus.
30. oktoober	XX maaraamatukoguhoidja päev Viljandimaal Tarvastus.
18. november	Kooliraamatukogude sügisene teabepäev Tallinnas.
12. detsember	Eks-klubi jõulupidu.

Katre Riisalu
ERÜ juhatuse esimees
10. veebruar 2020